

LEDČICKÉ NOVINY

duben-červen 2011

Vážení a milí spoluobčané,

rekonstrukce elektrického vedení v části obce střed se chýlí ke konci. Stanovený termín ukončení je 30. 6. 2011. Na uvedenou stavbu rovněž navazuje modernizace veřejného osvětlení, které bude v této části Ledčic posíleno. V důsledku toho budou také přemístěny reproduktory obecního bezdrátového rozhlasu. Chtěla bych touto cestou požádat občany, kteří mají problém s jeho slyšitelností, aby nám to ohlásili. Jen tak s tím můžeme při opravě něco udělat. Jeho technické možnosti jsou do určité míry omezené a nelze je řešit ke stoprocentní spokojenosti všech domácností, nicméně se je pokusíme určitě alespoň vylepšit.

Zajisté jste zaznamenali, že v provozu je nový moderní závod na produkci betonových výrobků. Firma Semmelrock Stein+Design Dlažby, a.s. je tuzemským producentem se třemi výrobními závody, z nichž jeden byl otevřen v katastru naší obce. Před padesáti lety Wolfgang Semmelrock položil základní kámen společnosti, která je příkladem inovací a kvality a dobyla pozici lídra na trhu vysoce kvalitního zpevňování ploch nejen v Rakousku, ale především v celé střední Evropě. Od roku 1996 se tato bývalá rodinná společnost stala mezinárodní dceřinou společností a zároveň součástí skupiny Wienerberger. V současnosti je Semmelrock zastoupen vlastními výrobními závody v Rakousku, Chorvatsku, Maďarsku, Polsku, na Slovensku, v Česku, Rumunsku a Bulharsku včetně distribučních závodů ve Slovinsku, Bosně a Hercegovině. Společnost má zastoupení v různých tržních segmentech – od ztvárnění veřejných ploch až po soukromou zahrádku. „Jsme tam, kde jsou lidé,“ tak zní motto této společnosti. Jsem moc ráda, že stavba závodu byla dokončena navzdory všem úskalím, která ji provázela – počínaje změnou územního plánu až po napadání stavebního povolení určitými zájmovými skupinami. Jejich argumenty, že provoz takového podniku zatíží životní prostředí, jsou sice do určité míry pravdivé, nicméně se domnívám, že pokud nad negativy převáží pozitiva, jako je tomu v našem případě, pak je vše v pořádku a jen ku prospěchu nás všech, tedy i Ledčic. Naše obec leží na rozhraní tří okresů a dvou krajů, vzdálená od průmyslových center a aglomerací. S přihlédnutím k dopravní obslužnosti a vysokému procentu nezaměstnanosti jsou pracovní příležitosti pro naše občany výrazně omezeny. Uvedením tohoto závodu do provozu se nabízejí nová pracovní místa nejen jim, ale i lidem z blízkého okolí. Již dnes ve zmíněné firmě pracuje osm našich občanů. Máme s ní dohodu, že naší obci poskytne hotové výrobky, které použijeme pro výstavbu místních komunikací. V současnosti jednáme rovněž o možnosti určitých výhod při nákupu produktů, které se vyrábějí přímo zde v Ledčicích, pro naše občany. Nelze rovněž pominout zvýšení daňových příjmů, které formou přerozdělení prostřednictvím státu plní obecní rozpočet. Zprovoznění závodu a distribuce jeho výrobků také výrazně přispějí k propagaci a zviditelnění Ledčic. Myslím si, že už jen tyto skutečnosti zcela jasně dokazují, že pozitiva ve vztahu k naší obci převažují. Po celou dobu výstavby mezi námi a investorem stavby, v zastoupení Ing. Stockingerem a Ing. Šípošem, panovala přátelská atmosféra. Přála bych si, aby nás vzájemná důvěra a pomoc provázely i v budoucnu. Přeji firmě, aby se jí dařilo, měla mnoho spokojených zákazníků a poptávka po jejích výrobcích na trhu neustále stoupala. Rovněž jí přeji schopné, pracovitě a spokojené zaměstnance, což je nezbytná podmínka na cestě k její prosperitě.

Co mi dělá vrásky na čele, jsou motorkáři. Pánové, jichž se to týká, chápu, že toužíte po adrenalinových zážitcích, ale uvědomte si, že svými nebezpečnými kousky, jimiž se předvádíte zejména na návsi, a také nedodržováním povolené rychlosti v zastavěné části obce, ohrožujete nejen vlastní zdraví a život, ale i ostatních spoluobčanů a především dětí. V důsledku případné dopravní nehody můžete do neštěstí přivést sebe i celé rodiny. Ruku na srdce, dokázali byste se s tím vyrovnat? A to nemluvíme o rušení nočního klidu řvoucími motory. Zamyslete se, prosím, sami nad sebou a uvědomte si, nebezpečnost svého konání.

Přeji vám všem k nadcházející dovolené její příjemné prožití a dětem krásné prázdniny.

Jiřina Michovská

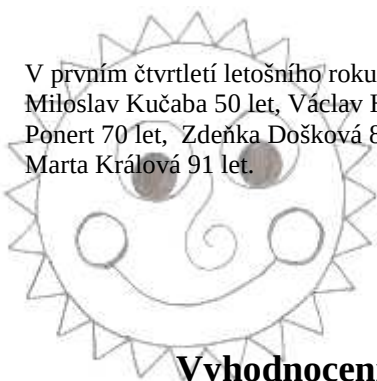
Malá ledčická

kronika

Blahopřejeme

V prvním čtvrtletí letošního roku narozeniny slaví:

Miloslav Kučaba 50 let, Václav Hančl 55 let, František Patlejš 60 let, Miluše Vondráčková 65 let, Jaroslav Ponert 70 let, Zdeňka Došková 80 let, Věra Holubová 81 let, Miloslava Jansová 86 let, Marta Lipšová 89 let, Marta Králová 91 let.

Všem oslavencům do dalších let přejeme hodně zdraví, klidu a pohody!

Vyhodnocení výtvarné soutěže „Naše vesnice očima dětí“

Výsledek ankety, ve které hlasovali návštěvníci ledčických webových stránek a rozhodnutí komise ve složení Josef Miler, Eva Veverková, Jana Časnochová a Ivana Plicková, jsou shodné. Na prvním místě se umístil obrázek č. 3 Terezy Bušilové v anketě s počtem hlasů 29, na druhém místě obrázek č. 2 od Nikolky Polmové 17 hlasů a na třetím místě obrázek č. 1 Barunky Bušilové 5 hlasů. Vyhodnocení soutěže a předání cen proběhne dne 25. června 2011 na I. ročníku Ledčické olympiády. Malíčkám, které se naší ankety zúčastnily, moc děkujeme a věříme, že je dnešní úspěch povzbudí k dalšímu malování. Přejeme jim mnoho tvůrčích nápadů a doufáme, že jejich výsledek inspiruje i ostatní.

Obrázek č.1

Obrázek č.2

Obrázek č.3

Aktualitky

25. květen – světový Den ztracených dětí

O Aničce Janotkové se mluví snad v každé ledčické rodině. Měli bychom našim dětem připomínat a vysvětlovat, jak by se měly chovat a jednat, když se ocitnou venku bez dospělého. Každým rokem, ba každým dnem, se ve světě ztratí desítky dětí. Mluvte proto s nimi o možných nebezpečích, ale neberte jim svobodu. Nejde o strašení, ale o to, být na možné nebezpečí připraven a vědět, jak se zachovat.

Nejdůležitější rady, které by rodiče svým dětem měli dát:

1. S cizími lidmi se nebav, ani když říkají, že je posílají rodiče.
2. S cizími lidmi nikam nechod', ani když ti tvrdí, že znají tvé rodiče, nebo že ti chtějí pomoci!
3. Od cizích lidí si nikdy nic neber a už vůbec s nimi nikam nechod'.
4. Neříkej si o pomoc cizím lidem. Požádej na příklad prodavačku v obchodě, policistu, známou paní, učitelku.
5. Pokud tě cizí člověk požádá o radu, vždy od něj dodržuj bezpečnou vzdálenost – takovou, aby na tebe nedosáhl a snaž se co nejdříve odejít.
6. Nikdy neznámému neprozrazuj osobní informace – jméno, bydliště, telefonní číslo, svou přezdívku na „četu“, kam chodíš do školy... Nikdy nikomu neotvírej, jsi-li doma sám.
7. Když tě někdo sleduje a jde za tebou, nechod' domů, ale do nejbližší prodejny a požádej prodavačku o pomoc
8. Pokud tě někdo cizí obtěžuje, hned to řekni rodičům, někomu koho dobře znáš, policistovi atd.

Vysvětlete svým dětem, že ne všichni lidé jsou hodní, i když tak třeba vypadají. Neprobouzejte v nich však pocit, že žijeme v zemi, kdy každý člověk v jejich blízkosti je zločinec. Vhodné instrukce a poučení jsou však naprosto nutností a mohou zabránit nejhoršímu. Mějte s dětmi jasně nastavená pravidla a namátkově kontrolujte jejich plnění. A co je hlavní. Svě dítě musíte dobře znát, abyste mohli jeho bezpečí co nejlépe zajistit. To znamená mít přehled o tom, kdo jsou jeho kamarádi, jaké má koníčky a záliby, s kým se stýká, kam rádo chodí...

Rady pro seniory (2) Jak se chránit před okradením

- Peníze, doklady i klíče noste v příruční uzavřené tašce nebo kabelce vždy odděleně. Berte si jen tolik peněz, kolik skutečně potřebujete.
- Peněženku uložte na dno nebo do spodní části kabelky či nákupní tašky.
- Kabelku nebo tašku přes rameno nenechávejte viset na zádech, ale mějte ji stále na očích a chraňte ji rukama na boku nebo na břiše.
- Kabelku - tašku nepokládejte v obchodech na police a nenechávejte ji v nákupním vozíku. Nikdy ji neodkládejte s oděvem v šatně kina, divadla, restaurace, ani v čekárně u lékaře či na úřadech.
- Vyhýbejte se návalům lidí, tlačení nahrává zlodějům a okradení můžete být bez povšimnutí.
- Čtete-li si v dopravním prostředku, mějte své příruční zavazadlo pořád pod kontrolou.
- Ve vlaku si vybírejte kupé, kde už sedí další cestující a nenechávejte svá zavazadla bez dozoru.
- Při výběru peněz z bankomatu si hlídejte soukromí. Dávejte pozor, zda vás někdo nesleduje příliš zblízka. Vybírání z bankomatů uvnitř bank či spořitelny je spolehlivější. Na ulici vybírejte peníze za asistence někoho, koho znáte a důvěřujete mu.
- Nikdy se před nikým nechlubte svými úsporami nebo cennostmi, nepůjčujte cizím lidem peníze, neplaťte žádné zálohy podomním prodejcům.

Senior klub

Obec Ledčice v úterý 17. května pro své dříve narozené spoluobčany pořádala pravidelné posezení v Senior klubu. Pro zúčastněné byla připravena beseda se zástupkyní Krajského ředitelství Policie ČR Středočeského kraje z preventivně informační skupiny, nrap. Janou Žáčkovou, na téma bezpečnost seniorů. Všichni se poté dobře pobavili a zazpívali při harmonice.

Ledčická olympiáda - I. ročník

Kdy?

25. června 2011

Kde?

Školní hřiště

V kolik?

Od 14:00 (registrace soutěžících od 13:00)

Obec Ledčice spolu s nově vznikajícím sdružením a místní školou si vás dovolují pozvat na dětský den, který bude plný legrace, sportovních soutěží, tj. olympijských disciplín a krásných cen.

Doporučujeme sportovní oblečení a dobrou náladu!

Občerstvení zajišťuje místní jednotka dobrovolných hasičů.

Všechny děti poukázku na občerstvení získají zdarma.

PROGRAM

14:00 - vystoupení mažoretek z ledčické školy

14:15 - slavnostní zahájení I. ročníku Ledčické olympiády

14:30 - olympiáda

16:30 - vyhlášení vítězů olympiády

17:00 - prezentace hasičských jednotek

17:30 - slavnostní ukončení

TĚŠÍME SE NA VÁS!!!

Novinky v Místní knihovně Ledčice

Jaro voní šeríkem a pokud plánujete strávit nejkrásnější období v roce, přerod mezi jarem a létem, na zahradě, vyplatí se vám neotálet s přípravou. V ledčické knihovně se můžete inspirovat knihami, které vám se zahradnickou přípravou pomohou. Vydalo je odborné nakladatelství Grada.

Mezi jinými si můžete vypůjčit: Suchomilné trvalky, Japonské javory, Bambusy a jejich pěstování u nás, Čarověníky v naší zahradě, Tvarování dřevin, Zimovzdorné kaktusy, Listnaté dřeviny na zahradě a mnohé jiné.

Ledčická knihovna kromě výše uvedených titulů má velmi široký a bohatý výběr, který je průběžně rozšiřován o nové publikace i knižní dary. Každý čtenář si může vybrat knihy, beletrii počínaje a specializovanými svazky a encyklopediemi zaměřenými na umění, přírodu, vesmír, chov zvířat a mnohými dalšími končíc.

Přijďte i vy strávit příjemné chvíle mezi knihami. Připomínáme, že knihovna je otevřena každou středu od 14 do 17 hodin.

31. květen – Den bez tabáku

Pro celý svět bylo na tento den vyhlášeno heslo: „Dejte nám dárek – nekuřte.“ Alespoň toho posledního května bychom se měli zamyslet. A je toho k úvaze nemálo. Na příklad: děti kuřáků téměř stoprocentně trpí zánehy průdušek. Pobyt v zakouřené místnosti může u citlivého organismu vyvolat i astmatický záchvat. Proč? Protože v tabáku je prudký jed – NIKOTIN. Jedna kapka čistého nikotinu usmrtí králíka. Pět kapek koně. A člověk? Kuřák, který denně vykouří dvacet cigaret, „spořádá“ za třicet let haldu tabáku o hmotnosti téměř dvou „metráků“. V této velice drahé kupě (netroufám si spočítat, kolik za cigarety ten či onen člověk zaplatil, kolik „domů“ prokouřil), je obsaženo asi kilo nikotinu. Stačil by usmrtit patnáct tisíc lidí – to je třicetkrát víc, než jich žije v celých Ledčicích. Jak to ten kuřák přežil? Nedostal celou dávku nikotinu. Část shořela, něco se zachytilo ve filtrech cigaret. Ale tím „zbytkem“ si nenávratně poškodil plíce, srdce, cévy, žaludek i nervy. Jeho obličej vypadá mnohem starší než u vrstevníka – nekuřáka. Hrozí mu o mnoho dříve infarkt, mozková cévní příhoda a co já vím, co ještě.

Bývaly doby, kdy těm, kdo kouřili, hrozilo vězení. Prvním kuřákem v Evropě prý byl jistý Kolumbův námořník, kterého kněží bez rozmyšlení dali zavřít. Považovali ho za čaroděje ve spolku s ďáblem. Za toto „čarování“ si onen Rodrigo de Jerez odseděl plných deset let! Dokonce jsem někde četla, že když v těch „dávnych dobách“ viděl jeden sluha svého pána poprvé kouřit, honem na něj vylil kbelík vody, aby ho uhasil. Ale to bylo opravdu dávno...

Dnes kouří miliony lidí. Vzdor důkazům o negativním vlivu, vzdor osvětě. Zarážející (a nepochopitelné) je, že třebaže se prokazatelně ví o výrazné škodlivosti kouření, oni dobrovolně ničí své zdraví a tím si vlastně přivolávají vlastní smrt. Je samozřejmě věcí svobodné osobní volby, zda kouřit či nikoliv. Kouření samo však už tak docela soukromou záležitostí není. Zvláště ne v přítomnosti dětí a nemocných lidí.

Když kouří mladí, nebo dokonce děti, je to teprv zlé. Kouření zpomaluje růst, zhoršuje paměť a rovněž se sportem je více méně konec. Vezměte jen, kolik ledčických dětí a omladiny kouří! Víím, cigareta je „berlička“, díky níž si připadají dospělejší. Ale copak ty děti nemají rodiče, kteří by jim řekli, že se říjí do propasti? Přála bych jim všem, aby svou cigaretu „típily“ a hledaly v životě pozitivnější záliby. Nejkrásnější by asi bylo, kdyby lidé kouřili jen při podobných příležitostech, kdy si „zapálili“ i staří indiáni. To znamená při stvrzování vážných dohod a míru.

A teď trochu děsivé kuřácké historie:

- r. 1518 - španělští námořníci poprvé viděli, jak Mayové kouří tabákové listy.
- r. 1560 - Francouz Jean Nicot poslal z Portugalska do vlasti tabák jako léčivou rostlinu. Nikotin dostal jméno po něm.
- r. 1941 - americký prezident Roosevelt vyhlásil tabák zemědělskou plodinou a jeho pěstitelé měli nárok na odklad vojenské služby.
- r. 1950 - bylo prokázáno, že kouření způsobuje rakovinné bujení, cigarety dostávají „zdravější“ filtr.
- r. 1968 - krabičky s cigaretami jsou opatřeny varovnými nápisy.
- konec 20. století - postupně se v mnoha zemích světa uzákoňuje zákaz kouření na veřejnosti.
- r. 2007 - se také u nás zpřísňují pravidla kuřáckého zákona.

Závěrem se vžijme do pocitů kuřáka: prý jde o zázitek, který uklidní, údajně lépe chutná káva, zmírní se deprese, vztek, strach...

Ale teď nohama na zem: cigareta obsahuje arzen, kyanovodík, amoniak, kadmium, sirovodík, dehet, nikotin, močovinu... No fuj! A ke všemu ten bílý váleček nacpaný tabákem vyvolává závislost. Bezvadně ji popsal Mark Twain: „*Přestat kouřit je nejnějnější věc na světě. Já to můžu potvrdit, zkusil jsem to už nejmíň tisíckrát.*“

Kulturní střípky

*Masopust držíme,
nic se nevadíme
pospolu.
Proč bychom se hádali,
když jsme se tak shledali
poznovu!*

*V dobrém jsme se sešli,
rádi jsme se našli
pospolu.
Dříve než se rozejdeme,
ještě sobě připijeme
poznovu!*

Už vím, kde má prase jitrnice

Ježkovy oči, nesmějte se tolik, ani si významně neťukejte na čelo. Jinak jsem docela normální. Jako by nestačilo, že už půl století si ze mne vlastní rodina utahuje pokaždé, když na stůl přijdou zabijačkové dobroty. Někteří – a proč to nepřiznat, zejména moje maminka si v tom libuje - mi připomínají historku, která se kdysi stala v jedné brněnské masně.

Při pohledu na řezníka porcujícího vepře, jsem se s upřímností dítěte, zrozeného do víru velkoměsta a tudíž zcela neposkvrněného takovou atrakcí, jako je zabijačka, tázala: „Kde má prase jitrnice?“ Řezník tenkrát na mamku vrhl soucitný pohled, cože to má za přihlouplou ratolest, a pak se oba dobrácky rozesmáli. Došlo jim, že to prostě nemám odkud vědět.

I v tomto směru jsem si mezeru ve vzdělání dávno doplnila, nicméně, jak jsme se nedávno shodli s Antonínem Škabrahou, může se docela klidně stát, že časem stejnou otázku nastolí i vesnické děti. Vždyť početní stavy prasat u nás povážlivě klesly a ani v domácnostech se jich nechová tolik, jako za časů našich prarodičů.

Ledčická drobotina se takhle zatím ptát nemusí. O letošní první březnové sobotě se tu totiž konal třetí ročník obecní zabijačky a masopustní průvod. Od páté hodiny ranní chlapi roztápěli kotle, další parta chystala střeva na jitrnice a jelítka a skupinka žen a dívek ronila slzy. Očistit, oloupat a následně rozemlít obrovské množství česneku, nakrátet pořádný kopec cibule a nastrouhat slušnou řádku křenu není jen tak. To je našinci opravdu do pláče, i kdyby se bránil sebevíc. Naštěstí to krásnější tvář vesnice pojala s humorem a vdechované léčivé silice přijímala coby medikament. Prý v rámci boje proti chřipce.

Řeznický mistr Škabraha na věčnost poslal řádně vykrmeného čuníka, a pak už to šlo ráz naráz. Zbavit ho štetin, vyvrhnout, porcovat a vařit a vařit – guláš, polévku, čarovat nad lahodnou náplní do jitrnic a jelit, v níž nesmí chybět kořeníčko ani česnek, dodat vejmrde ten správný říz...

Všem, kteří se do akce zabijačka zapojili aktivně, práce „odsejpala“ od rukou. Beztak dobrou náladu umocňoval harmonikář Vlastimil Rous veselou notou.

Zatímco v kotlích a hrncích to bublalo a linula se z nich vůně převábná, na návsi si daly sraz malé čarodějnice, berušky, strašidla, ba i vodník a jiná havěť. Jestli někoho ježibaby uhranuly, či si krásně brčálově zelený vodník v hrníčku do nedalekého rybníka odnesl čerstvě ulovenou dušičku, není známo. Co je však zcela zaručené, že masopustní rej hýřil dobře naladěnými a rozesmátými roztodivnými postavkami.

Vesnici za výskotu a smíchu vyrazily dvě hodiny po poledni – pro radost dětí, rodičů, prarodičů i projíždějících cyklistů. Tak jako každým rokem se všem maskám dostalo zasloužené sladké odměny v podobě koláčků napečených místními ženami a jiných mlsnot. Zvláště šišky se Evě Veverkové opravdu povedly, a tak není divu, že z talířů mizely rychlostí blesku.

A pak se hodovalo a popíjelo, prodávaly se jitrničky i jelítka, prdelačka... Mlsné jazyky zájem projevíly převeliký. Až na řadu přišla méně příjemná práce – poprat se s všudypřítomnou masnotou. Vydrhnout všechny ty hrnce, poklice, nože a další nářadíčko, jehož bylo potřeba, vyžadovalo výkon nadlidský. S poznámkou: „Raději dnes než zítra, než masnota pořádně zatuhne,“ se s ní ženy popraly a s přicházejícím soumrakem vycíděné nádoby ukládaly na místo.

* * *

Masopust (na Moravě fašank nebo fašinek) je něco jako klín mezi Vánocemi a Velikonocemi. Nejznámější a zároveň nejveselejší a nejoblíbenější jsou jeho poslední dny, spojené s radovánkami a hodováním. O nich se u nás dochovaly písemné zprávy již ze 13. století. Naši dávní předkové si na bujaré masopustní veselí dost potrpěli, což církvi mnohdy bývalo trnem v oku. Dlužno dodat, že se uměli pořádně rozparádit, takže radovánky, jichž si dopřávali, byly poněkud hlučnější a rozpustilejší než v současnosti. Každý se snažil si kratochvíli užít, jak nejlépe uměl. Veselil se boháč i chudáš, pán i sluha, mistr i tovaryš. Jedly se masopustní šišky a koblížky, popíjelo se, zpívalo a tančilo při hudbě píšťců a hudců. Pozadu nezůstávali ani čeští králové. Strojili nákladné masopustní kvasy, na nichž hodovali se všemi pozvanými.

Pěkně si o původu masopustní veselosti zarýmoval Mikuláš Dačický z Heslova (1555-1626), autor memoárů, veršovaných satirických a vlasteneckých skladeb. Především jsou známy jeho Prostopravda a Paměti. V Prostopravdě o masopustu píše, že „jest prý věc pohan-ská“.

*Vloudila se do křesťanstva
skrze Antikrista zlého,
bezbožné nálezky jeho,
jestliť peklo i pro něho.
Hrozná přehrozná prý pokuta
bezbožných masopustníkův od satana.
Neb on masopust vymyslíl,
papež jej v kalendář vplestil,
tím církev křesťanskou zlehčil.*

Nejstarší zprávy o českém masopustu údajně pocházejí ze Štítného rukopisu Řeči nedělní a sváteční (z r. 1392) v Pražské knih. věř., sign.17C15. Je však zcela možné, že svátek je ještě staršího data. Od středověku mravokárci vystupovali proti rozpustilostem, které se o masopustu děly. Lidem to však dobrou náladu rozhodně nezakazilo.

Ať už je to s datem narození masopustu jakkoliv, věrme, že nás přežije a zachovají ho i generace, které přijdou po nás. Z Evropské unie lze dovézt ledacos, i to vepřové, ale nahradit naše staré tradice a zvyky cizími, tak to snad ne!

Už víc jak půl století vím, kde má prase jitrnice. Zachovejme si masopust a zabijačkové hody, aby to věděly i naše děti a vnoučata a jednou se nemusely ptát stejně „přihloupě“, jako kdysi já.

*Já rád vždy dám
co mého jest
bych zachoval
svých předků čest.*

(Úryvek z baráčnícké hymny)

Ostudu jsme neudělali

Naopak, dokázali jsme, že my - Ledčičáci, svou vísku umíme reprezentovat jaksepatří a že něco vydržíme. Otočky doprava doleva, úklon dopředu dozadu... Valčík, polka, rokenrol i nějaká ta současná divočina, ne, z parketu jsme téměř neodcházeli. A pokud ano, tak proto, abychom si s hudbou zanotovali třeba žižkovskou píseň práce *Ručičky nebojte se, vy makat nebudete* či nějakou tu lidovku nebo svlažili vyprahlá hrdla.

Ledčický Vzdělávací a podporovací spolek ŘIP své členy a příznivce na sobotu 19. února pozval na ples Baráčníků do Veltrus. Léta totiž spolupracuje nejen s tamní Obcí baráčníků.

Vyrazili jsme v počtu víc než hojném. Na tři desítky nás byly určitě. Sotva jsme vešli do kulturního domu Na závisti, ocitli jsme se ve Smetanově Prodané nevěstě. Krojované tetičky nás po zvyku starých Slovanů vítaly chlebem i solí. Tedy lahodným znakem každodenní nezbytné výživy, umocněným solí, představující čistotu a vzácnost. Mimochodem, v přeneseném slova smyslu sůl a chléb symbolizují paměť a písmo. Jak příznačné pro Baráčníky.

Ostatně hlavní náplní tohoto spolku, jenž se zrodil počátkem sedmdesátých let 19. století, a jehož název vznikl ve společnosti českých řemeslníků a zemědělců, kteří se scházeli v malém hostinci U Šlejtrů na předměstí Kolína, později přejmenovaném na Baráček, se stalo ožívování starších tradic, zvyků a zvyklostí. Proslul například tradičně pořádanými plesy krojovaných, spojené s tančením České besedy, vítáním jara, stavěním a kácením májů apod. Tento vpravdě vlastenecký spolek v krátké době coby protiklad různých měšťanských besed a dámských kroužků své doby, v lidových vrstvách dosáhl značné obliby.

K názvu Baráčníci pomohla skutečnost, že stolní společnost od prvopočátku bojovala za čistotu českého jazyka. A právě v chudých dřevěných domcích se udržela česká řeč i pravé češství. A že jsme si náhle připadali jak na jevišti Národního divadla v „Prodance“ nebyla náhoda. Jedním z typů baráčníckého kroje je kroj spolkový, tzv. Mařenka. Jeho předlohou se stalo právě oblečení Mařenky ze Smetanovy opery Prodaná nevěsta.

Ples zahájil působivý ceremoniál, umocněný překrásnou melodií písně Baráčník být... Tedy baráčnícké hymny. A když se krojované tetičky a sousedé – jak se baráčníci oslovují - chytli za ruce v jednom kruhu a zpívali: „Nuž spojme se, v železný kruh, při dobrých srdcích stojí Bůh...“ – snad ani nebylo co dodat. Možná jen to, že na všech - dětech, mladých i těch, co pamatují už docela hodně – bylo vidět, že ducha baráčnictví mají v krvi. Nejen na úvodním slavnostním obřadu jsme se mohli přesvědčit, že myšlenka baráčnictví mladé generaci předávat kus naší české minulosti - jak naši předkové žili, pracovali, bavili se a veselili – ale také pěstovali přátelství a jednotu, je stále živá.

No, a pak už jsme křepčili a zpívali až do rána. Nevím, kolik z nás se vracelo s prošoupanými podrážkami, ale nějaká ta modřina nebo roztržená punčocha - ztráty, s nimiž se i na poli tanečním prostě počítá – by se určitě našla. V každém případě jsme Ledčicím ostudu neudělali. Vydrželi jsme do nejposlednějšího tónu „Ne s bohem, ale na shledanou...“ Když dal současný předseda našeho spolku ŘIP Václav Zeman v autobuse hlasovat o spokojenosti, s poznámkou, že komu se to nezamlouvalo, jde domů pěšky, všichni zvedli ruku - líbilo se nám. Odpověď byla fakt upřímná a nijak nesouvisela s poněkud děsivou představou, že na ucaptaných nohách bychom se snad měli ještě plahočit domů.

Ledčičtí kohouti si začínali natřásat peří a chystat hrdla k rannímu budíčku, když jsme vjížděli do vsi. Škoda, že v té naší „delegaci“ převládali ročníky starší a ještě starší... Příště by to chtělo i mládež, tak jako nechyběla mezi Baráčníky. Nebo se snad naše dospělé děti a vnoučata bojí, že bychom jim to na parketu natřeli?! My totiž ty otočky doprava doleva, úklon dopředu dozadu... Valčík, polku, rokenrol i nějakou tu modernu, zvládneme i za rok.

Co vy na to, mládeži?! Zvednete hozenou rukavici?

Pohled do historie

Nahlédnutí do matrik

Matriky jsou hlavním a nezastupitelným zdrojem poznání životních příběhů našich předků. Dozvíme se z nich mnohé na základě více méně přesných a čitelných zápisů v jazyce českém, německém či latinském. To podle roku záznamu nebo vzdělání zaznamovatele. Tím obvykle býval farář, ale zápis mohl učinit i kostelník, kantor, starosta a další. Jednotlivé zápisy v nejzazších dobách se prováděly chronologicky do jediné knihy rozdělené na tři části – pro zápisy o narození, oddání a úmrtí, a to vždy pro celou farnost. V Čechách se o vedení matrik rozhodlo roku 1605. Z období před bitvou na Bílé hoře se jich však dochovalo jen nepatrné množství, a to většinou protestantských.

V části narozených (LIBRI BAPTISATORUM) se vcelku stereotypně uváděl rok, měsíc a den křtu dítěte, jméno křtícího, jméno dítěte, otce a matky. Uváděli se také kmotři a kmotry. V části matriční knihy určené oddaným (LIBRI MATRIMONIORUM) se zapisovalo datum svatby, jména snoubenců, rodičů, svědků, oddávajícího i způsob ohlášek. Část určená zemřelým (LIBRI DEFUNCTORUM) obsahovala datum pohřbu, jméno zemřelého, věk, jméno zaopatřovatele a pohřbívacího.

V průběhu dalších desetiletí a staletí se v evidenci obyvatelstva mnohé změnilo. Díky dekretem císařovny Marie Terezie (z r. 1770) se matriční zápisy obohatily o přísné uvádění příjmení (ne už přízviska „po gruntu“ či „po chalupě“), popisná čísla domů a větné zápisy byly nahrazeny údaji ve sloupcích a řádcích. Vedení matrik pak bylo ještě zdokonaleno a upraveno císařským patentem Josefa II. z 1. května 1781 (stalo se tak tedy přesně před 230 lety). Matriky tehdy získaly právní platnost veřejných listin. Od roku 1784 se pak jednotlivé „knihy“ vedly samostatně pro každý druh zápisu (tj. matrika narozených, oddaných a zemřelých). Záznamy už se vpisovaly ručně do předtisknutých jednotných formulářů. Úroveň matričních zápisů je dodnes i zrcadlem pisatele. Velmi trefně mi o této situaci napsal spomyšelský editor obecních „Aktualit“, pan Jaroslav Marsa, který se zabývá studiem příslušných matrik: *„Právě zveřejňované matriky lužecké fary mi dávají zabrat. Staročestina, němčina i latina se střídají, mnozí faráři asi měli něco odpito, neskutečně čmárali a dělali chyby...“*

Mohlo by vás zajímat, jak se matriky měnily v průběhu staletí. Z přehledu sestaveném PhDr. Vladimírou Hradeckou pro webové stránky Genea vybírám:

- r. 1591: v Olomouci bylo nařízeno vedení matrik v českých zemích.
- r. 1631: pražský arcibiskup Harzach nařídil reformu církevní správy, a tak se ve většině farností zavedly matriky.
- 70. léta 18. století: státní nařízení umožnilo bezplatný zápis křtu, zakázalo psát jména osob „po chalupě“ – například Janek od rybníka, Jakub ze mlýna; nařizovalo užití příjmení.
- 1. 5. 1781: matriky prohlášeny za veřejnou listinu; od té doby se zapisovalo datum narození a datum úmrtí – ne jako dříve datum křtu a pohřbu.
- 20. 2. 1784: Josef II. nařídil nový formulář matrik, který se u nás užíval prakticky až do roku 1949.
- 30.1.1849: matriky evangelických církví nabývají státní průkaznost, a tak evangelíci už nemusejí být zapisováni do katolické matriky, jako tomu bylo dosud.
- 1. 7. 1868: byly povoleny občanské sňatky i pro katolíky.
- r. 1890: definitivní sjednocení matričních formulářů.
- 7. 12. 1949: byl vydán zákon č. 268/1949 Sb., jímž byla matriční agenda zestátněna.
- 29. 12. 1949: vedením matrik jsou pověřeny národní výbory.
- r. 1952: matriky do roku 1875 jsou povinné předány do státních archivů; a jsou zde matriky až do roku 1900.
- 1. 7. 2001: nový zákon č. 301/2000 Sb., nahradil zákon z roku 1949.

V každé ledčické domácnosti se určitě najde nějaký ten matriční zápis o předcích. Důkazem je také křestní list, který nám zapůjčil pan Vladimír Volek. Tato listina je velmi zajímavá i z dnešního „moderního“ pohledu. Zapisující pan Slepíčka důsledně nepřechyluje ženská příjmení – dnes tolik diskutovaný „problém“. S klidem uvádí Annu Volek, Marii rozenou Doudu, Rosalii Špaček, Rosálii Chvál či Barboru Šinko. A svět se nezbořil!

8.12.1669

... pokřtěn byl syn Tomáš Jiřika Husáka z matky Kateřiny z Lečic, kmotrové Ondřej Šanda a Řehoř Dvořák, oba jsou z Lužce, kmotra Kateřina Pátková z Černoušku

8. Decembris Pokřten syn Tomáš Jiřika Husáka
z matky Kateřiny z Lečic, kmotrové Ondřej Šanda
a Řehoř Dvořák oba jsou z Lužce a kmotra Kateřina
Pátková z Černoušku

20.1.1670

... pokřtěn byl syn Matěj Mikuláše Zahradníka z matky Doroty ze vsi Lečic, kmotrové Jiřík Mon (?) z Lečic, Jan Klýma jinak šafář ze Břizy, kmotra Mandalena taky z Lečic.

20. Januarij Pokřten syn Matěj Mikuláše Zahradníka
z matky Doroty ze vsi Lečic, kmotrové Jiřík Mon z Lečic
a Jan Klýma jinak šafář ze Břizy kmotra Mandalena
taky z Lečic

1.10.1673

... pokřtěna Kateřina dcera Jana Němce z Lečic a Marie manželky jeho. Na rukou držela Lydmila dcera ... z Lečic, Jiří ..., Kateřina Husáková z Lečic a Martin Holásek z Lečic.

1. Octobris Pokřtena Kateřina dcera Jan Němec z Lečic
a Marie manželky jeho. Na rukou držela Lydmila
dcera ... z Lečic, Jiří ..., Kateřina Husáková
z Lečic a Martin Holásek z Lečic

Výše zmíněný pan Marsa ze Spomyšle při studiu lužeckých matrik narazil na jména ledčických občanů. Zápisy pro nás ofotografoval a nezištně poskytl. Patří mu za to velký dík.

Dodávám jen, že ledčické matriky se od „pradáva“ vedly nejdříve při místních příslušných chrámech – katolickém, později i evangelickém. Časem „naše“ matrika připadla do Černoučku, Charvátců a jinam. Dnes je pro Ledčice určen matriční úřad ve Veltrusích.

Pro všechny zájemce, kteří by se chtěli něco více dozvědět o svých předcích, uvádím adresu, na které jsou zpřístupněny některé matriky (i ty ledčické): <http://www.actapublica.eu>.

Čeká vás nádherné a napínavé dobrodružství plné překvapení a nových poznatků. Náročné na čas, ale o to zajímavější a objevenější. Přejí vám hodně úspěchů v pátrání po rodinné minulosti.

Bylo, nebylo...

V dobách dávno minulých, kdy televize byla ještě naprosto neznámou „veličinou“, si lidé zpříjemňovali a zkracovali dlouhé večery nejen přástkami, vyprávěním, společnou četbou, dojmy z cest, ale i hraním loutkového divadla. Představení provozovaná lidovými loutkáři patřila od konce 18. století k českému společenskému životu stejně neodmyslitelně, jako hudba, pohádky, nebo lidové písničky.

Zakladatelem vskutku národního loutkového divadla byl obrozenecký vlastenec Matěj Kopecký (24. 2. 1775–3. 7. 1847). Jako syn potulného loutkáře Johanese Kopeckého mohl do školy chodit jen velmi sporadicky, ale přesto se stal na svou dobu vzdělaným mužem. K „opravdové loutkařině“ se však dostal až jako téměř čtyřiačtyřicetiletý muž. Před tím se v Praze vyučil hodinářem, v Miroticích se oženil a na popud tchána Holzäpfela stal se trhovcem. Když mu bylo 23 roků, musel „na vojnu“, odkud se po osmi letech (r. 1809) vrátil jako invalida. Další celé desetiletí obchodoval s knoflíky a látkami, ale už také stále více propadal „pimprlové komedii“. A tak si roku 1819 podal žádost v jihočeském Písku o licenci k provozování „mechanických představení“, kterou byl pak podle tehdejších zákonů povinen každoročně obnovovat.

Jako velký český vlastenec svá loutková představení pojímal skrytě „protihabsbursky“ a důsledně je hrál v tehdy „vrchností“ opovrhované mateřštině. Jeho dřevění „herci“ se v komediálně laděných scénách dokázali vypořádat s kdejakou zlovůlí a zapeklitou situací. Nejpopulárnější loutkou, kterou milovali děti i dospělí, byla v té době legendární marioneta z dílny řezbáře Sikorského – Kašpárek. Tento neohrožený hrdina, vyrobený z lipového dřeva i jeho milá Kalupinka, byli ve své době mnohem známější a obdivovanější, než si dnes vůbec dokážeme představit. Také samotné názvy jednotlivých autorských her Matěje Kopeckého dokazují, že Kašpárek si díky svému „fištrónu“ poradil v každé situaci: Kašpárek a ustrašené strašidlo, Kašpárek a přilepený čert, Kašpárek a loupežníci a mnohé další. Úplně z jiného obsahového a tematického soudku Matěj Kopecký čerpal ve svých představeních o doktoru Faustovi, policajtu Šmidrovi a českém Honzovi. Další populární loutka – statný silný chalupník Škrhola – byl svým jednoduchým uvažováním a zkratkovitým jednáním archetypem vesnického primitiva. Jen si vzpomeňte na stejnojmennou píseň Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra, díky níž tohoto ňoumu učinili nesmrtelným.

*V pimprlové komedii stalo se,
že usedla vosa králi na nose,
král se namích a bouch pěstí do stolu,
zavolejte na tu vosu Škrhola.*

*Škrhola si řek, že vosu prožene,
sukoviců mohutně se ožene,
a jak tak ta vosu sedí na nose,
bóchne ju a v tu ránu je po nose.*

*Zbývá jen abychom k tomu dodali,
v tu ránu je po vosu a i po králi.*

*Chtěl bych radit, nijak vás však nenutím,
malé věci řešte ruky mávnutím,
nedopadnete tak jako Škrhola,
nebudou vás považovat:
Za císaře pána a jeho rodinu ...*

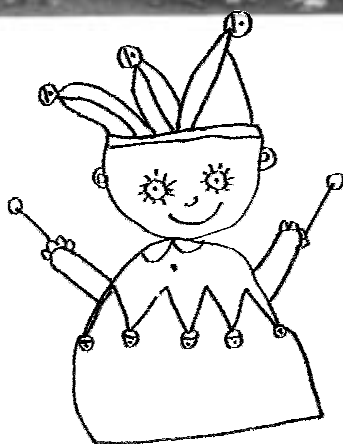
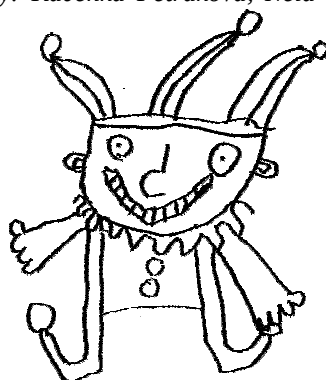
Zbývá jen dodat, že skutečnou podobu Matěje Kopeckého neznáme, třebaže se jako jeho „oficiální“ portrét často využívá kresba Mikoláše Alše (i když ten se narodil až pět let po loutkářově smrti). Matěj Kopecký měl s Rozálií Holzäpfelovou celkem patnáct dětí, z nichž se dospělosti dožili jen tři dcery a tři synové. Ti se pak všichni věnovali loutkářství. Také oni, jako velmi svobodomyšlní lidé, obětovali pohodlí trvalého domova komediantskému životu v maringotkách a na věčných cestách. Díky této rodinné tradici a bydlení „na kolečkách“ přivázeli umění a kulturu i do těch nejzapadlejších vísek.

Důkazem toho jsou vzpomínky ledčických pamětníků, kteří v dětství ještě zažili, jak praprotomek Matěje Kopeckého, také Matěj, při svém „turné“ po Čechách několikrát navštívil i naši ves. Dokonce jeden z jeho synů (jak jinak než Matěj), třebaže o něco starší než ledčičtí kluci, při zdejším pobytu chodil nějaký čas do místní školy. Jinak to ani „komedianti“ s povinnou školní docházkou nemohli praktikovat.

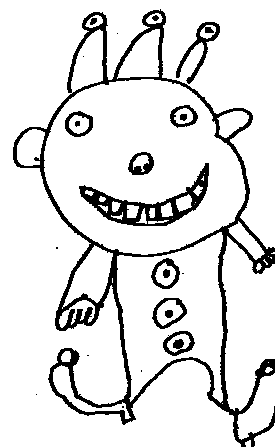
Rodina Kopeckých ve 30. až 50. letech minulého století se svými dvěma maringotkami opakovaně „parkovala“ na návsi před Bendovic hospodou. Tady měla v sále postavenou i svou scénu s kulisami. Všechna představení bývala vyprodaná. Přicházeli sem nejen ledčičtí, ale také návštěvníci z dalekého okolí. S nadšením sledovali často aktualizovaná představení. Díky autentickým dobovým fotografiím, které nám zapůjčil pan Vladimír Volek, si dnes můžeme připomenout onu romantickou příchut' tehdejšího loutkového divadla.

Na závěr se sluší doplnit, že několik praprapotomků slavného patriarchy českého loutkářství provozuje tuto nádhernou „živnost“ i dnes. S loutkami děděnými z generace na generaci.

Obrázky Kašpárka nakreslily děti z mateřské školky: Kačenka Petráková, Nela Žákovičová, David Šindelář, Pepa Švec a Jirka Sypecký.

Loutkové divadlo v ledčické škole

Pravda o Černých baronech

Před nedávnem nám napsal jednaosmdesátiletý pan Bohuslav Skalský z Poniklé. V dopise s úctou vzpomínal na pana Vlastimila Justu z Ledčic, který spolu s ním sloužil u PTP, to jest u vojenského Pomocného technického praporu, mezi „zasvěcenými“ zvaným Černí baroni. Uvedl i mnohá další jména – 5. 11. 1949 popravené vlastence Emanuela Čančíka, Josefa Charváta, pplk. Květoslava Prokeše, kpt. Vratislava Jandu, Vratislava Polesného a JUDr. Jaroslava Borkovce, bratry Karla a Antonína Borkovce (popravené 14. 11. 1950), kteří zemřeli jako velmi mladí.

Pan Skalský se zmínil i o těch, kteří byli v padesátých letech minulého století krutě vyslýcháni a vězněni v Mělníku. Na tomto místě připomínám osud B. Kabiela, o kterém jsme vcelku obšírně v Ledčických novinkách už psali.

Bohuslav Skalský nás požádal, abychom v tomto našem obecním zpravodaji zveřejnili jeho článek s příznačným názvem „Pravda o Černých baronech“. Rádi tak činíme a autorovi i nám všem přejeme, aby se zmiňovaná doba nikdy neopakovala a nikdy nebyla zapomenuta. Protože ti, kdo zapomenou na své dějiny, je mohou v budoucnu prožít znovu. Tak tvrdí klasik.

PRAVDA O ČERNÝCH BARONECH

V padesátých letech se nedostávalo v ČSR uhlí, zkrátka neměl ho kdo v dolech nakopat. A tu přišel na spásný nápad prezident republiky Klement Gottwald a jeho zeť, ministr národní obrany JUDr. Alexej Čepička, že by uhlí mohli nakopat vojáci. Tento protizákonný návrh ještě schválil smutně proslulý Bedřich Reicin, který později skončil na šibenici. A tak byly utvořeny útvary PTP – Pomocné technické prapory. A k nim byli povoláni na „dobrozdání“ místních nebo městských národních výborů politicky nespolehliví vojáci. Nyní milí čtenáři dovolte, abych se obšírněji zmínil o těch, kterým se dostalo té „cti“ u PTP sloužit.

Nejvíce nás bylo, co jsme měli v posudku napsáno „rolnický původ“. Ostatně z 244 nevinných lidí, kteří byli v padesátých letech popraveni, bylo nejvíce rolníků nebo mužů rolnického původu. Na druhém místě to byli synové živnostníků. Stačilo, když byl otec trafikant nebo matka hokyně a synáček narukoval k PTP. Také tu byli synové rodičů, kteří vlastnili majetek, stačil rodinný dům. Početnou skupinu tvořili vysokoškoláci, kteří byli z politických důvodů vyloučeni z vysokých škol. Jen málokterému se po „vojně“ podařilo studium dokončit. Další skupinu tvořili duchovní a věřící. Běda mládenci, který před vojnou chodil do kostela! A dál tu byli příslušníci jiných politických stran než KSČ. K PTP byli též povoláni ti, kdo byli jiné národnosti než české a slovenské. A ještě tu byli rebelové. Jim se stále něco nelíbilo. K „pětépákům“ byli rovněž povoláni muži, nebo jejich příbuzní, kteří ve druhé světové válce bojovali na západní frontě. Nesmím zapomenout na učitele a profesory. Ti se dostali k našim útvarům proto, že málo vtloukali do hlavy žákům a studentům marxismus. Rovněž voják, který měl příbuzného v zahraničí (stačil bratranec) byl povolán k PTP. Mladí muži, kteří se pokusili o ilegální přechod státní hranice a byli při tom dopadeni, rovněž sloužili u PTP. Nejméně početnou skupinu tvořili šlechtici, baroni a hrabata. Zvláštní pak představovali lidé, kteří měli od obce či města v posudku napsáno „z ostatních důvodů“. Marně pátrali, proč u PTP jsou. Velmi jsme my mladí litovali ty, kdo byli k PTP povoláni na paragraf. Čtenáři ať prominou, že si jeho číslo nepamatuji. To byli vesměs starší muži, kteří měli základní vojenskou službu dávno za sebou. Tak se stalo, že mezi námi byli vojáci, kteří se narodili v 19. století!

Pomocné technické prapory byly tzv. lehké, kde vojáci pracovali na stavbách, a těžké, kde dřeli v dolech, v podzemí.

Vojenská služba u PTP trvala dva roky. Ale ti, kdo dostali z obce či z města do posudku „návrat nežádoucí“, sloužili déle. Já kupříkladu plných třicet měsíců a deset dnů. Bylo to v Petřvaldě u Karviné v letech 1951-1953.

Ti, kteří četli knížku Miloslava Švandrlíka „Černí baroni“, nebo zhlédli stejnojmenný film, mohou snadno nabytí dojmu, že jsme si užívali legrace s hloupými důstojníky, vytloukali hospody a chodili za ženskými. Je sice pravda, že naši velitelé byli s intelektem na štíru, ale o to byli krutější. V tomto směru hlavně vynikal velitel praporu Slovák Michal Lukáč a velitel rotý nadporučík, později kapitán Jaromír Gřešek, který vojáky nepouštěl ani k zubnímu lékaři, i když se jednalo o bolestivý případ.

Náš tábor byl obehán ostnatými dráty a hlídali nás strážníci s ostře nabitými samopaly a cvičenými psy. A jaký byl náš denní režim? Osm hodin práce v dole, dvě hodiny výcviku v terénu a dvě hodiny politického školení. Na práci na šachtě jsme nebyli zacvičeni, na bezpečnost práce se moc nehledělo, na některých úsecích se pracovalo v rychlém tempu, proto docházelo k častým úrazům, někdy, bohužel, i ke smrtelným.

A zatímco my jsme sloužili beze zbraní u útvaru PTP, naše rodiny doma byly krutě pronásledovány.

Jediným štěstím pro nás bylo, že se odebrali na věčnost sovětský krutovládce Josif Vissarionovič Stalin a hrobař národa Klement Gottwald. Jinak bychom svůj bídný život skončili v sovětských gulazích na Sibiři.

Po propuštění do civilu nás čekalo další šikanování...

Ačkoliv to zní jako zlý sen, to, co jsem zde vyličil, se skutečně stalo, a to v polovině dvacátého století, ve střední Evropě...

S úctou vzpomínáme na kamarády, kteří v dolech padli a na ty, kteří se kvůli popsaným útrapám dnešních dnů nedožili.

Čest jejich památce.

I kdyby našim pronásledovatelům odpustil Bůh, my nikdy!

Černý baron Bohuslav Skalský z Poniklé

Básníci a básně i próza o Řípu (2. část)

Miroslav Sígls

Máme také k dispozici kompaktní disk (CD) s básní Jaroslava Seiferta Hora Říp. Jde o zvukový záznam ještě mnoha dalších básnickových veršů, které recitují známí herci František Němec, Viktor Preiss a Otakar Sklenčka. CD vydal Supraphon v roce 2001.

Karel Hynek Mácha (1810-1836), kniže moderní české poezie, v prozaickém líčení cest do kraje svých Cikánů (Kokořínska) a kolem Bezdězu vypráví o krajině, kterou se klikatí stříbrná stužka Labe, odkud můžete okolí pozorovat jako z té nejlepší divadelní lóže. Na severovýchodě, hned pod úpatím kopce, se rozkládají Litoměřice, jihovýchodním směrem se tyčí nezaměnitelná silueta Řípu, na západě a severu ční dramatické vrcholky Českého středohoří.

Karel Jaromír Erben (1811-1870) v knize Prostonárodní České písně a říkadla, vydané roku 1886, vzdává na konci srdečné díky milým přátelům svým, zejména také Tomášovi Novákovi, administrátoru v Račiňovsi pod Řípem a jiným, „kteří buď sbírkami svými, buď jakkoli jinak při tomto novém vydání pomoci svou mi se laskavě propůjčili“.

Rozsáhlá je básnická skladba Slávy dcera Josefa Jiřího Kolára (1812-1896), zabývající se myšlenkou všeslovanskou. Hlavní postavou je zde básnicka milénka Mína, která splývá s vybájenou dcerou mytické bohyně Slávy - zosobňuje slovanstvo a symbol jeho budoucnosti. Mína společně s několika průvodci putuje po slovanských zemích a ukazuje jejich krásu. Dílo se skládá z předzpěvu a 645 sonetů a je rozděleno do pěti zpěvů nazývajících se podle řek, které protékají slovanskými zeměmi: Sála, Labe - Rýn - Vltava, Dunaj, Léthé (cesta slovanským nebem a rájem) a Acheron (slovanské peklo). První vydání Slávy dcery vyšlo roku 1824 a obsahovalo 151 sonetů. V rozšířeném tisku z roku 1832 jich už bylo 645. Děj tvoří obžaloba bohyně Slávy radě slovanských bohů. Z rozkvetlé lípy pak bůh lásky Mílek vytvořil krásnou Mínu. S Mílkem básník prochází významnými slovanskými územími. Navštěvují sídla vyvražděných Polabských Slovanů, zejména horu Říp, Vyšehrad, hrob Komenského i Bílou horu. Do příběhu vstupují mnohé významné osobnosti jako Libuše, Jan Hus, Jan Žižka, Josef Jungmann.

Václav Bolemlr Nebeský (1818-1882) sepsal Poetické besedy. Spolek Říp mu odhalil v jeho rodišti v Novém Dvoře u Kokořína pamětní desku.

Příchod Čechů na Říp – tak nazvala svou barevnou oponu Bettina Ferdinandiová (1840-1908), pozdější žena Bedřicha Smetany, a věnovala ji ochotníkům v Jabkenicích. Dlouhá léta byla vystavena v Pamětní síni Bedřicha Smetany v Obráštvi na Lamberku, kde náš hudební génius poznal svou druhou ženu, s níž se zde také v kostele sv. Jana Křtitele 10. července 1860 oženil. Teprve po povodni v srpnu 2002, kdy byl postižen i Památník Bedřicha Smetany v Obráštvi, rozhodlo jeho muzeum o přenesení opony do míst, pro něž byla původně určena. V současnosti je vystavena v Jabkenické myslivně.

Když v únoru 1908 zemřel básník Svatopluk Čech (*1846), začal se národ přít, kde bude pohřben. Noviny připomínaly jeho někdejší prohlášení, že nechce být pohřben „mezi těsnými cihlami Slavína“, nýbrž na temeni hory Říp. „Na temeni Řípu měl by být náš Žalov. Tam vkročil náš praotec Čech, tam by měli odpočívat velcí Čechové,“ nechal se prý slyšet. Okolnosti spojené s pohřbem Svatopluka Čecha se měnily každým dnem: „Jak se v poslední chvíli dovídáme, nebude Svatopluk Čech pohřben ve Slavínu, nýbrž ve zvláštní hrobce na vyšehradském hřbitově blíže nových arkád,“ psaly noviny. Smuteční akt připadl na neděli 1. března. „Žádnému účastníku nedělního pohřbu nevymizí z paměti úchvatný a tklivý obraz, jakého pohřeb poskytoval.“ Z velkolepých popisů pohřbu je znám údaj o počtu účastníků, který nejlépe dosvědčuje význam celého obřadu pro český národ: „Odhadovalo se, že na Václavském náměstí a ve špalíru v ulicích, jimiž se průvod ubíral, přítomno bylo na 200 000 účastníků. V průvodu samotném bylo 20 000 osob.“

Dalším versotepcem je Josef Rumler (1922-1999), jehož symbiózou vroucných retrospektiv, mnoha kulturních motivů z východních Čech a normalizačně tendenční politické poezie je mj. také sbírka Výstup na horu Říp.

V roce 1939 byla u nás vydána pohlednice Řípu u příležitosti převozu ostatků K. H. Máchy (7. května). Jsou na ní znázorněni vlastenečtí turisté na Řípu před rotundou sv. Jiří. Současně se s touto pohlednicí čtenář dozví, že slovo „výlet“ vymyslel Miroslav Tyrš (1832-1884), zakladatel Sokola, když jednou napsal: „Sokolové si vyletěli na výlet...“

Současný český básník Jiří Žáček (*1945) sepsal sonet k poctě hlásky „Ř“, v němž pochopitelně nemohla chybět hora Říp. Zní:

*Bratřící z říše řek a říček,
řeřich a netřesků a bříz,
kde kořenářky věří na řebříček
kde vášně vrou a řeč má říz,
kde řimbabové v říji hýří
a lid se koří hoře Říp,
kde z přísné pravdy zbude kouř a chmýří
a přesto věříš: Bude líp,
vy, mořeplavci českých moří,
přestaňte myslet na příkoří –
ať řvou lvi, heraldická zvěř,
ať bouře hřmí a víří peří
na počest moudrých předků, kteří
stvořili pro nás božské Ř!*

Václav Vokolek (* 1947) popsal v červnu 2009 výstup na „svatou horu Říp“.

Důvěrně známou siluetu kopce vypínajícího se z okolní lehce zvlněné roviny Roudnicka zná každý. Umíme si ji představit i se zavřenýma očima. Patří totiž k zavedené představě domova, je jejím dávným a důvěrně známým symbolem. Známy obrys hory nalézáme na řadě obrazů, mluví se o ní v básních, které se učíme na zpaměť. Říp je erbovním znamením jedné země, jedné krajiny. Nezapomínejme, že nepatřila jen nám. Duchovním středem země byla pravděpodobně pro Kelty a další etnika, která se kolem oblého „svěhlavce“ usadila. Právě tak Říp nazval básník Václav Bolemír Nebeský.

Nadmořská výška Řípu zase tak úctyhodná není, je to podle posledních měření 455,5 m nad mořem. V Ústavu aplikací matematiky a výpočetní techniky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy počítali objem Řípu. Alena Loudová získala překvapující číslo - 32 400 000 m³. Pak by hmotnost posvátné hory činila něco okolo 100 milionů tun. To sice ledacos vypovídá, nicméně o jejím významu duchovním, symbolickém a dějinném nic. Ten totiž změřit a zvážit v žádném případě nejde.

Říp je pro nás skutečným omfalem, kosmickým středem, pupkem našeho světa, ale také útočiště a ochrannou horou. Omfalos je prastarým symbolem každého počátku. Proto právě na něm stanul mytický praotec se svými božstvy v podobě model. Ty na posvátnou horu samozřejmě patří, tak jako k Olympu, Sinaji, Méru či k vrcholu Gerizím. Někdy nás může překvapit, že je geologickým útvarem s vlastními, na člověku zcela nezávislými dějinami.

Není vyloučeno, že Říp je uveden v mapě antického kartografa Ptolemaia z 2. století našeho letopočtu pod názvem Ripské hory. Rip nebo také ripa bývá v latině součástí místních názvů ve významu „svah, návrší“. Rhipaei montes, tedy jakési Ripské hory uvedl jako první již Hekataios z Milétu, který žil okolo roku 500 před Kristem. Objevily se také názory, že pojmenování vychází z keltského slova rip, ripa. Anna Bauerová uvádí, že tento význam je součástí řady místních keltských jmen. Každopádně tedy není jméno tak významné hory české, stejně jako jméno praotce, které Kosmas uvádí v latinské podobě Boemus. Také to je jméno zřetelně keltské a vychází u pojmenování keltského kmene na našem území usedlého. Krajina by se tedy podle svého praotce jmenovala Boemia a pak by mytický praotec mohl být Kelt. Navzdory nacionálně zabarveným tradicím se krajina, do níž slovanské kmeny přišly, jmenovala Boemia nebo Boiohaemum a keltský kmen, který jí dal jméno, se jmenoval Bójové.

Ostatně příběh dvou bratrů, kteří se vydají hledat novou zem, Čecha a Lecha, je také tradovaný podle keltského vzoru. Dávno před nimi se „zaslíbenou zemi“ vydali hledat dva keltští bratři, Belloves a Segoves, synovci krále Ambigáta. Tak to líčí římský historik Tutus Livius podle pramenů, které se později ztratily. Belloves se vydal do Říma, ale Segoves došel do střední Evropy a tam se usadil. Archeologické výzkumy keltských pohřebišť v české kotlině potvrzují, že sem Keltové přišli na přelomu 5. a 4. století před Kristem. Pokud by je skutečně vedl Segoves, pak by se dal snadno zaměnit za praotce Čecha. Každopádně motiv hledání „zaslíbené země“, rozdělení dvou bratrů a usazení lidu jednoho z nich ve střední Evropě, jsou se starým českým mýtem téměř totožné.

Archeologicky lze však na vrcholu Řípu doložit posvátnou činnost ještě v předkeltském období. U roztundy svatého Jiří zaznamenal Václav Krolmus ještě roku 1863 „obšírné žároviště“. Nacházely se v něm „kosti z jelenů, skotu, bravu a jiné havěti“. Muselo tedy jít o jakési obětiště, protože osídlení na vrcholu hory nelze předpokládat. Archeologický průzkum Řípu nebyl nikdy proveden, a tak se musíme spoléhat na jednotlivé amatérské nálezy. Především kamenných nástrojů, zlomku bronzového náramku, masivního kruhu a jehlice darované do Národního muzea.

Hora Říp je svázána s českými dějinami, s příchodem jednoho slovanského kmene, jenž se údajně pojmenoval po svém starém vůdci, který jej sem přivedl. A my docela zapomněli, odkud. Někdy nás může překvapit, že je geologickým útvarem s vlastní, na člověku zcela nezávislou historií.

Dějiny člověka v krajině jsou pouhým zlomečkem její geologické historie. Nějakých tisíc let je tu postaveno proti desítkám milionů let. Geologický čas, ve kterém se současná, důvěrně známá krajina vytvářela, utvářela a přetvářela, je úctyhodný a pro člověka nepředstavitelný.

Mytická hora se tedy zrodila z ohně a žáru. Sopečná činnost Řípu ale neskončila jedinou erupcí, nýbrž pokračovala po mnoho statisíců, možná i milionů let. V době poledové se lidé začali usazovat na skalnatých hřebtech, jaké jsou v Šárce či Ládvi, a na ostrohy v okolí Slánska a Kladenska. Právě na těchto místech začala velice tajemná eneolitická revoluce, která odstartovala civilizační vývoj až k dnešku. Bylo to zásadní rozhodnutí.

Jednoho dne stanul na vrcholu Řípu první člověk. Nikdy se nedozvíme, kdo to byl. Určitě neměl žádné jméno. Jeho pocity musely být velkolepé, tak jako naše dnešní. Možná již tehdy byl uchvácen pocitem posvátnosti. Pod ním se rozkládala do daleka přehlednější krajina a nad sebou mohl pozorovat nekonečnost nebes. A první člověk na Řípu stál kdesi uprostřed...

Z ledčické mateřinky o Řípu

Co dětem připomíná Říp?

krunýř želvy
bříško těhotné maminky
dinosaura
kopeček zmrzliny
půlku zeměkoule
půlku hlavy obra
kloubouk
půlku zadečku (jednu kouli)
klobouk houby
kus jablíčka
bříško hrušky

A jakou básničku o Řípu se učí?

Jak to bylo s horou Říp
od Josefa Bruknera

*Kde se vzala, tu se vzala
na rovině hora stála.
Jako hříbek na mechu,
jako když se zakutálí
míč, s kterým si děti hrály,
a zapadne někde v důlku,
takže je ho vidět půlku.*

*Vykouk právě z holé hlíny
a hned hory, louky, trávy
smějí se mu, že je jiný
nahatý a holohlavý.*

*Však to jistě znáte líp,
ten klobouk, co kouká z trávy,
to je přece hora Říp.*

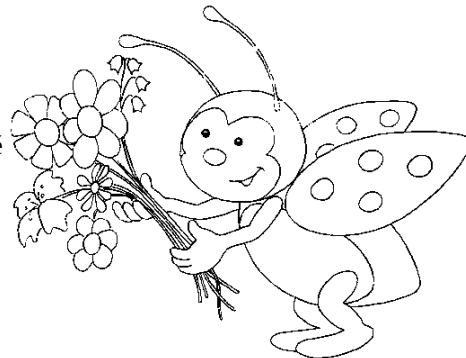

Víte, že ...

- už šest století se pečou „calty“, „húsky“, „pletence“ či „vrkoče“ – psal o tom v první polovině 15. století Petr Chelčický. Žádná tato sladká pochoutka, dnes také zvaná „mazanec“ nebo „vánočka“, nesmí chybět na velikonočním nebo štedrovečerním stole.
- po bitvě na Bílé hoře (8.11.1620), která skončila porážkou českých stavů, nastalo kruté pronásledování nekatolíků, jež vyvrcholilo popravou 27 českých pánů na Staroměstském náměstí v Praze. Stalo se to před 390 lety, 21. června roku 1621. Bylo to vskutku **kruté „divadlo“**, na které i častým válčením otrlá Evropa po dlouhá desetiletí vzpomínala s úděsem. Kat Mydlář v průběhu exekuce ztupil celkem čtyři meče. Jako první byl sťat lužický zemský správce Jáchym Ondřej Šlik, jako poslední zemřel Mikuláš Diviš. Dodnes tuto hrůznou událost, která poznamenala nejen naše dějiny, připomíná 27 křížků, zkrížené meče a datum v dláždění chodníku před Staroměstskou radnicí. Ve stejném roce (1621) také v Roudnici a v Hořtce bylo popraveno několik účastníků stavovského povstání.
- 120 let je štíhlé ladné železné „dámě“ tyčící se nad Prahou. Roku 1891 byla postavena **Petřínská rozhledna**.
- před 800 lety roku 1211 se narodila přemyslovská **princezna Anežka**, nejmladší dcera českého krále Přemysla Otakara I. Byla vychovávána v klášteře v Doksaněch, jemuž v té době patřily také Ledčice. Odmítla nabídky ke sňatku od císaře i anglického krále a roku 1234 vstoupila do kláštera klarisek na Františku v Praze, který sama založila. Až do své smrti (1282) pomáhala potřebným a byla rádkyní bratru Václavu I. i synovci Přemyslu Otakaru II. V roce 1989 byla Janem Pavlem II. svatořečena.
- roku 1421 byl **husity poničen** roudnický augustiniánský klášter a přilehlý chrám Narození Panny Marie.
- před čtvrtstoletím, v roce 1986, byla otevřena nová moderní budova **nádraží v Kralupech nad Vltavou**. Ta úplně první stála pod kopcem Hostibejkem v Lobči už v roce 1851. V roce 1856 vedla z Kladna do Kralup dráha zvaná buštěhradská a od roku 1865 pak tzv. dráha turnovsko-kralupsko-pražská, díky níž bylo také postaveno krásné secesní nádraží provozované až do roku 1982.
- před 100 lety, od roku 1911, devět let poté, co byly Kralupy císařem Františkem Josefem I. povýšeny na město, tu začal působit **okresní soud**, do jehož pravomoci spadalo 23 obcí regionu. Zanikl v minulém století.
- roku 1901 bylo založeno **Podřipské muzeum** v Roudnici.
- roku 1941 bylo zřízeno **židovské ghetto a policejní věznice pražského gestapa** v Terezíně.
- před 885 lety, roku 1126, vznikla a byla **posvěcena rotunda** svatých Jiřího a Vojtěcha na hoře Říp.
- před 1090 lety, roku 921, byla na svém sídle Tetíně zavražděna česká kněžna **svatá Ludmila**, která pocházela z našeho regionu – ze Pšova.
- před 200 lety (r. 1811) se narodil **Karel Jaromír Erben**, autor již klasických pohádek (Zlatovláska, Rozum a Štěstí, Dlouhý, Široký a Bystrozraký, Tři zlaté vlasy Děda Vševěda, Otesánek, O ptáku Ohniváku...) a nesmrtelné sbírky balad a básní „Kytice“.
- Český národní **registr dárců kostní dřeně** hledá nové vhodné dárce. Stále je totiž více pacientů než těch, kdo by byli ochotni pomoci. Řady dárců může rozšířit každý mezi 18. a 35. rokem věku, v dobré zdravotní kondici. Více napoví www.kostnidren.cz
- před 445 lety (r. 1566) se narodila jako desátý potomek nejvyššího kancléře Vratislava z Perštejna řečeného „*Nádherný*“ – **Polyxena**, později provdaná za knížete z Lobkowicz. V Novinkách jsme o ní několikrát psali. Proto si její významné výročí připomínáme pouze touto krátkou zmínkou.

Poděkování

- Nikolce Polmové za dětské knihy do místní knihovny.
- Jiřímu Petrášovi, Evě Hovorkové–Petrášové, Anně Škabrahové, Lucii Hochmannové a Marii Křtěnové za knihy do knihovny.
- rodině Titěrových za komín ke kotli (Masopust).
- Vladimíru Volkovi, Anně Zemanové, Jiřině Vysoké, Janě Fryčové za rodinné pamětnické fotografie a dokumenty.
- rodině Ebrových za kotel a nádobí (Masopust).
- Jaroslavu Marsovi za aktivní pomoc a rady při vyhledávání dobových materiálů o Ledčicích a nezištné poskytování Spomyšelských aktualit.
- Václavu Uhrovi za Vraňanský zpravodaj.

Nepřehlédněte naši anketu!

Jak naložit s volným časem našich dětí, aby se znučeně nepotulovaly obcí a nedělaly neplechu, co jim nabídnout, aby je to zaujalo, pobavilo a nenásilnou formou také poučilo?

Na tyto otázky se snaží najít odpověď nově vznikající občanské sdružení, které se chce věnovat dětem a mládeži v naší obci a jehož vznik podporují nejen rodiče, ale také vedení naší obce. Ledčické děti ztvárnily návrhy jeho loga, které nabízíme k posouzení. O vítězném rozhodnete rovněž vy, naši čtenáři. Současně zveřejňujeme anketní otázky. Vaše odpovědi a náměty přípravnému výboru pomohou vypracovat co nejlepší plán činnosti, jenž bude vyhovovat drtivě většině dětí a v neposlední řadě také vám, rodičům. Každou podnětnou myšlenku i praktickou pomoc uvítáme.

V současnosti chystáme první ročník Ledčické olympiády, jenž proběhne letos 25. června.

obrázek č.1

obrázek č.2

obrázek č.3

Názor na to, který návrh by se měl stát logem sdružení, vyjádříte v anketním lístku na straně 19 Ledčických novinek anebo na našich webových stránkách www.ledcice.cz.

obrázek č.4

Uzávěrka následujícího čísla je 31. 7. 2011. Do uvedeného data lze na obecní úřad, případně elektronicky (obec@ledcice.cz), přinášet své příspěvky, podněty a návrhy.

Vydává Obecní úřad Ledčice, reg. č. MR CR E 106 84, text: Jana Časnochová-Vrzalová, Jiřina Michovská, Ivana Plicková, tisk: Eva Kučerová, Iveta Skarohládová

ANKETA LEDČIČÁCI POZOR!

Rádi bychom založili neziskové občanské sdružení ve spolupráci s naší obcí a místní školou, které by se zabývalo volnočasovými aktivitami dětí, mládeže, rodičů a občanů Ledčic.

Samozřejmě, musíme znát váš názor, abychom sestavili program, který zapojí děti, mládež i rodiče do vzdělávacích, sportovních, kulturních a společenských aktivit.

Název a logo občanského sdružení bychom rádi nechali vybrat naše děti, které by v něm měly najít to, co jim škola ani my doma nemůžeme poskytnout. Převážně v důsledku nedostatku času v dnešní uspěchané době. Chceme se pokusit společně probudit zájem a chuť všech účastníků se vzdělávacích a sportovních kroužků.

Napadl nás pro začátek tento okruh následujících aktivit (zaškrtněte aktivity, které by vás zajímaly):

Aktivity:

Angličtina	konverzace
Výtvarné hraní	kreslení, ruční práce, aranžování
Keramická dílna	
Streetball	venkovní košíková
Beach volejbal	plážový volejbal
Street dance	moderní tance
Zumba pro děti	
Rehabilitační cvičení	korekční cvičení pro děti
Kurzy vaření	

Určitě máte další nápady. Prosíme vás, vyjádřete svůj názor a hlavně postoj vašich dětí v naší anketě. A současně napište, jakému logu sdružení dáváte přednost.

--

Účastník:

Jméno	
Příjmení	
Věk	

Vyplněnou anketu odevzdejte, prosím, do krabice připravené pro tento účel v obchodě u paní Chmelové nebo ve škole. Po jejím vyhodnocení svoláme schůzku, kde vám poskytneme více faktů. Tato anketa je pouze informativní. Údaje poslouží k předběžnému zjištění vašeho zájmu. Není tedy nijak závazná.

Kateřina Pašková
zakladatelka sdružení